

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง องค์ประกอบและการได้มาของสภาเกษตรกรจังหวัดและสภาเกษตรกร
แห่งชาติชุดแรกตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๒๐๘/๒๓๗๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า ด้วยประธานสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นและคณะ ได้ร้องขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสภาเกษตรกรจังหวัดและสภาเกษตรกรแห่งชาติตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ และการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เนื่องจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นว่า มาตรา ๗ (๓) ได้กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติที่มาจากตัวแทนองค์กรเกษตรกรตามมาตรา ๕ (๒) ไว้ว่า ต้องเป็นเกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และโดยที่มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดนิยามคำว่า “องค์กรเกษตรกร” หมายความว่า กลุ่มเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ จึงมีผลให้การเลือกสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติประเภทตัวแทนองค์กรเกษตรกรตามมาตรา ๕ (๒) ต้องรอให้สมาชิกขององค์กรเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ มีอายุสมาชิกครบหนึ่งปีก่อน จึงจะดำเนินการเลือกสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติประเภทตัวแทนองค์กรเกษตรกรและสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ครบองค์ประกอบของสภาเกษตรกรแห่งชาติต่อไปได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกรตามพระราชบัญญัตินี้ ยังไม่ครบหนึ่งปี จึงไม่อาจมีสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติประเภทตัวแทนองค์กรเกษตรกรได้ สภาเกษตรกรแห่งชาติจึงยังไม่มีขึ้นตามกฎหมาย รวมทั้งไม่อาจมีสภาเกษตรกรจังหวัดได้ เนื่องจากการเลือกสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดประเภทผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนด แต่ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่นและคณะ เห็นว่า ปัจจุบันได้มีประธานสภาเกษตรกรจังหวัดแล้วจำนวนเจ็ดสิบเจ็ดคน องค์ประชุมของสภาเกษตรกรแห่งชาติจึงมีเจ็ดสิบเจ็ดคนจากหนึ่งร้อยคนซึ่งเป็นเสียงส่วนใหญ่ สภาเกษตรกรจังหวัดจึงเกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายแล้ว จึงควรจะได้ความให้สามารถปฏิบัติงานไปได้ ประกอบกับบทเฉพาะกาลมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้บัญญัติไว้ว่า ในวาระเริ่มแรกให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ชุดแรกได้โดยตรง

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๑๑๘๕ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงหารือประเด็นข้อกฎหมายมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. สภาเกษตรกรจังหวัดและสภาเกษตรกรแห่งชาติในขณะนี้สามารถดำเนินงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ไปพลางก่อนได้หรือไม่ เพียงใด

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) โดยไม่ต้องรอเงื่อนไขเวลาตามมาตรา ๗ (๓) ได้หรือไม่ เพียงใด

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติกับเลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่บัญญัติว่า “...ภายใต้การกำกับดูแลของประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ” นั้น มีความหมายเพียงใด และแตกต่างจากการบังคับบัญชาอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง) ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดนครพนม และประธานสภาเกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง สภาเกษตรกรจังหวัดและสภาเกษตรกรแห่งชาติในขณะนี้สามารถดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ไปพลางก่อนได้หรือไม่ เพียงใด เห็นว่า จะต้องพิจารณาก่อนว่า สภาเกษตรกรจังหวัดและสภาเกษตรกรแห่งชาติมีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดไว้หรือไม่ สำหรับกรณีของสภาเกษตรกรจังหวัด มาตรา ๓๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวนสิบหกคน และ

(๒) สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน

ทั้งนี้ ให้สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติจัดให้มีการเลือกตั้งเพื่อให้ได้สมาชิกตาม (๑) และการเลือกเพื่อให้ได้สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๒) ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนด

^๑มาตรา ๓๑ ให้มีสภาเกษตรกรจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวนสิบหกคน ในกรณีที่จังหวัดใดมีจำนวนอำเภอมากกว่าสิบหกอำเภอ ให้เพิ่มจำนวนผู้แทนเกษตรกรในจังหวัดนั้นให้เท่ากับจำนวนของอำเภอ

(๒) สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสมาชิกตาม (๑) เลือกจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านเกษตรกรรม จำนวนห้าคน โดยมาจากด้านพืช ด้านสัตว์ และด้านประมง อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

ให้สำนักงานจัดให้มีการเลือกตั้งเพื่อให้ได้สมาชิกตาม (๑) และการเลือกเพื่อให้ได้สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๒) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีของสภาเกษตรกรจังหวัดชุดแรกนั้น บทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดวิธีการในการเลือกสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดไว้เฉพาะกรณีของสมาชิกตามมาตรา ๓๑ (๑) กล่าวคือ มาตรา ๔๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจัดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนเกษตรกรเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดชุดแรก และมาตรา ๕๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ประกาศบัญชีรายชื่อผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด พร้อมทั้งแจ้งรายชื่อเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด และให้ประกาศรายชื่อสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งขณะนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด โดยมีการประกาศรายชื่อผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัดที่ได้รับการเลือกตั้งแล้ว และสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดที่ได้รับการเลือกตั้งชุดแรกได้เลือกประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๕๐ ประกอบกับมาตรา ๕๑^๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่โดยที่ขณะนี้ยังไม่มีสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดประเภทผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๑ (๒) เนื่องจากยังไม่มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๑ (๒) สภาเกษตรกรจังหวัดจึงมีองค์ประกอบของสมาชิกไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๓๑^๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ สภาเกษตรกรจังหวัดจึงยังไม่สามารถดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ได้จนกว่าจะมีการเลือกสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^๒ มาตรา ๔๕ ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจัดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนเกษตรกรตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดชุดแรก

^๓ มาตรา ๕๐ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลือกตั้งผู้แทนเกษตรกรตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ประกาศบัญชีรายชื่อผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด พร้อมทั้งแจ้งรายชื่อเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด และให้ประกาศรายชื่อสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดในราชกิจจานุเบกษา

^๔ มาตรา ๕๑ ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษามาตรา ๕๐ ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เรียกประชุมสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด เพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาเกษตรกรจังหวัด โดยให้สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดในแต่ละจังหวัดเลือกกันเอง

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

สำหรับกรณีสภาเกษตรกรแห่งชาตินั้น มาตรา ๕^๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้สภาเกษตรกรแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติโดยตำแหน่ง

(๒) สมาชิกซึ่งสมาชิกตาม (๑) เลือกจากตัวแทนองค์กรเกษตรกร จำนวนสิบหกคน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนด โดยสมาชิกตาม (๒) ต้องเป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนด และ

(๓) สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสมาชิกตาม (๑) และ (๒) เลือกจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านเกษตรกรรม จำนวนเจ็ดคน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนด

ในกรณีของสภาเกษตรกรแห่งชาติ บทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดวิธีการในการได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติแต่ละประเภทไว้ กล่าวคือ มาตรา ๕๑^๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเรียกประชุมสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดที่ได้รับการเลือกตั้งและได้รับการประกาศรายชื่อตามมาตรา ๕๐^๘ เพื่อเลือกประธานสภาเกษตรกรจังหวัดซึ่งเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติโดยตำแหน่งตามมาตรา ๕ (๑) และมาตรา ๕๒^๙ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประเภทตัวแทนองค์กรเกษตรกรและผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ชุดแรก เมื่อปรากฏว่าขณะนี้ ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด และได้มีการเลือกประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตามมาตรา ๕๑ แล้ว สภาเกษตรกรแห่งชาติจึงมีสมาชิกตามมาตรา ๕ (๑) แล้ว แต่โดยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งสมาชิก

^๖ มาตรา ๕ ให้มีสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประกอบด้วยสมาชิกดังต่อไปนี้

(๑) ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดเป็นสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติโดยตำแหน่ง

(๒) สมาชิกซึ่งสมาชิกตาม (๑) เลือกจากตัวแทนองค์กรเกษตรกรด้านพืช ด้านสัตว์ ด้านประมง และด้านเกษตรกรรมอื่น ๆ จำนวนสิบหกคน โดยกระจายตามความสำคัญและครอบคลุมสาขาอาชีพเกษตรกรรม ในแต่ละด้าน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสมาชิกตาม (๑) และ (๒) เลือกจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านเกษตรกรรม จำนวนเจ็ดคน โดยมาจากด้านพืช ด้านสัตว์ และด้านประมง อย่างน้อย ด้านละหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สมาชิกตาม (๒) ต้องเป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนด

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๙ มาตรา ๕๒ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร และจัดให้มีการรับขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังกล่าว ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ชุดแรก

ตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) จึงยังไม่มีสมาชิกในสองประเภทดังกล่าว สภาเกษตรกรแห่งชาติ จึงมีองค์ประกอบของสมาชิกไม่ครบถ้วน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้

ประเด็นที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ผู้รักษาการ ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยไม่ต้องรอเงื่อนไขเวลาตามมาตรา ๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด เห็นว่า การได้มาของสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติประเภทตัวแทนองค์กร เกษตรกรและสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ (๒) และ (๓)^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งนี้ สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติจะต้อง มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกร แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ส่วนกรณีของตัวแทนองค์กรเกษตรกร มาตรา ๗ (๓) บัญญัติให้ต้องเป็น เกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

สำหรับการจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติชุดแรกนั้น สมาชิกประเภทตัวแทนองค์กร เกษตรกรและสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิยังไม่อาจเลือกได้ เนื่องจากยังไม่มีสภาเกษตรกรแห่งชาติ ที่จะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งสมาชิกดังกล่าวได้ มาตรา ๕^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายใช้บังคับ ในวาระเริ่มแรกเพื่อให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ ตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) เพื่อให้การจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติชุดแรกมีองค์ประกอบ ของสมาชิกครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ ตามมาตรา ๕ (๒) และ (๓) ชุดแรก โดยไม่ต้องรอเงื่อนไขเวลาตามมาตรา ๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๑๑}มาตรา ๗ สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เป็นเกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ทั้งนี้ เฉพาะกรณี สมาชิกตามมาตรา ๕ (๒)

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหาร ท้องถิ่น หรือกรรมการ ที่ปรึกษา หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๖) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำของราชการ ส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๗) ไม่เป็นพระภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๘) ไม่เป็นบุคคลซึ่งทางราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงาน เอกชน ไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้างเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

(๙) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๑๐) ไม่เคยถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ได้พ้นโทษดังกล่าวมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปีหรือเป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๙, ข้างต้น

ประเด็นที่สาม ความสัมพันธ์ระหว่างประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติกับเลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่บัญญัติว่า “...ภายใต้การกำกับดูแลของประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ” มีความหมายอย่างไร และแตกต่างจากการบังคับบัญชาอย่างไร เห็นว่า ประเด็นที่หารือมาไม่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น อันเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัย กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาประเด็นปัญหาในเรื่องนี้ แต่อย่างไร

(นายอัชพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๕๔